

עין משפט
גו מצוה

כא:

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

מסורת הש"ס

ב א מ"י פרק יב י"ג
אבות השומאלת ה"א:
ג ב מ"י פ"ח מהלכות
הקולות הלכה א ה
טושי"ב ר"י פ"ח ר"א ע"פ
כ"ג
ד ב מ"י ט"ס הלכה ו טור
טושי"ב ע"פ ע"פ מ:

רבינו הגאון

וברא ור"י אילא שפירש
זה הירושלמי (ל' טע"ג) ששם
שחיהו לחציה ומחשב
לזו חזא לפיכך תני עשר
מעלות. ור"ב דמוסיק
לז' ס"פא משום חציה
דרישא גזרו גזרו שלא
להטיל כלום בתוך כלים
השויינין ששא יטביל
מחטין וציונות בכלי
שאין בו נקב מירות
כשפירש הגזר תני אהא
עשרה מעלות. כי כל
כלי שאין בו נקב מירות
כשפירש הגזר שישור
כשמי אצבעות שחוקות
אין מטבילין בתוך כלים
אחרים כדגמן במקואות
פ"ק א השירה והחיה
שבים ו' מטבילין בהם
אבל אם כן הוי
קולין כשפירש הגזר.
ובשפירש הגזר תני
בעירוב ובחללה כבי
אצבעות חחרות למקורן
עכשיו ויישין משום
הזרות שמטבילין כלים
בתוך כלים לקדש שבשוי
נקב מירות כבי אצבעות
שחוקות. ואמרין כפי
שן כלים גדולין כגון
סמיני וכיוצא בהן אבל
מחטין וציונות של קדש
שן וקין לא בני נקב
כולי האי ואח"ל לאטבילי
בין כמות כבי אצבעות
לפיכך גזרו שלא להטיל
כלים בתוך כלים לקדש
כלל וזה חשבון המעלות
מטבילין כלים בתוך כלים
לחורמה אבל לא לקדש
וזי אחת אחרות ותוך
ובית הבעירה לחורמה
אבל לא לקדש הרי
שחים ונושא את חמורה
הוא נושא את החמורה
אבל לא את הקדש הרי
שדש בניו אובלי חומה
מדרס לקדש הרי ד.
מחיר ומטביל ומגב (ג)
ואחר הנגמרים כטורה
צריכה טבילה לקדש אבל
לא לחורמה הרי ו'
לדברי רבא ולדברי ר'
אילא דתני להו להרווינין
משום חציה הוויין להו
הרווינין חזא לפיכך תני
לזו חזא ואמר ר' אלון
נהנין בין בקדש בין
בחולין שנעשו על טהרת
הקדש: כיון דאית הון
דררא דטומאה. פי עיקר
טומאה שהיה ודאי יש
בהן טומאה ובאין לעלות
טמנה גזרו בהו רבנן
אפילו בחולין שנעשו
על טהרת הקדש אבל
חמש האחרונות שערין
לא חלה טומאה עליהו
לא גזרו בהו. לפיכך
אמרין שנשארו חמש
מעלות אחרות שנהנין
בקדש ואין נהנין בחולין
שנעשו על טהרת הקדש
ואלו תן הכלי סוף מה
שחבטו לקדש אבל לא
לחורמה. והביעי בקדש
פסול. והשלישי בחרימה
הוי מטמא את חבורה
לקדש אבל לא לחורמה.
אובלי אובלין נגבים
כידים מסואכות בחרימה
אבל לא בקדש. אהן
ומחור כפירי עירובין

דק"טרא במיא אהרוקי מיהדק. ומגניב דמתניתין הוי משום
חליצה כדפיס רש"י והא דלא עביד לריכוחא
ממניב משום דקיס ליה (ו) דלא ידעינן מאדך ויש מפרשים דמגניב
עממא אחרים אכלה משום שמים חחרים ומטמאין ליה ולא סלקא
לזו השקה משום חליצה דקדש וקשה
למורי דלס כן לרנא הוי שנים עשר
ולברי אילנא אהד עשר וי"ל רביעי
דקדש לא חשיב ליה או לירוף
דאורייתא: **אחרונות** אקדש
ולא אחריון בו. תימה להר"ר
אלחנן דמוכח רב מרי לעיל באירף
פירקא (דף י"ג): ש"מ מולין שנעשו
על טהרת הקדש דקדש דמו מללא
קמי נעו גבי מעלות ולומר בגדי
אזלי תרומה מדרס לחולין שנעשו
על טהרת הקדש בגדי מולין (ס) מדרס
לקדש ומאי הוכחא היא דילמא לאו
דקדש דמו נעלמא ולענין מעלה זו
הוי כקדש שכן מתמין סביבא גבי
ה' ראשונות כקדש דמו ואפי"ה לא חשיב
לה גבי מעלות ושמה דלא קאמר
ב**תרייתא** דאית הן מעלה לחוד:
רביטאה דאורייתא
אקדש גזרו ולא אחריון שנעשו על
טהרת הקדש. וקשה לר"י דאמרין
צפ"ק דנדה (דף ו.) מעת לעת
שגזרה חללה אכל לא לתרומה או הכי
מילתא דאית ליה דרנא כו' דלית ליה דרנא
דטומאה דרנא והיא דהתם דרנא דטומאה דרנא (ו) ומו קשה מאי
שמה הוי כמרייתא דהכא דלא הוי לחולין שנעשו על טהרת הקדש
זאת מקמיין דענת לעת אף לחולין שנעשו על טהרת הקדש
ורבי"א היה מפרש דהתם לא מקשה ולימיינה גבי מעלות רק מקמייתא דגבי כמרייתא לא דמו דהתם אף לחולין שנעשו על טהרת
הקדש והכא דוקא לקדש ולא יתכן להר"י דאכתי לא קיס ליה כהא כי פריך ליה עד דלמסקנא ועוד כי משני דלא דמי לקמייתא
משום דלית דרנא דטומאה אכתי תקשי ליה מ"ש דהתם לחולין שנעשו עמ"ה והכא דווקא לקדש להכי נראה להר"י לפרש ויתמיינה
גבי מעלות או כמרייתא או כמרייתא דאורייתא דרנא דטומאה כלא אפילו דרנא ולא דמי אף כמרייתא דהא כי ממעיין לא
מעט לעת קיס לן דטורה היתה ואל חממה הוי חממה אפי"ה ומכל מקום לית להו דרנא דטומאה התם כיון דנשעה דעסקה
בטהרות או אין שם ספק טומאה ואין לה להניח מלעסק בטהרות שחיהו יודעת מתי מראה אחרי כן:

(ב) דק"טרא במיא אהרוקי מיהדק אבל רישא
דמיא אקפויי מקפו ליה למנא לא הויא חציה
צריכא רבי אילא לטעמיה דאמר רבי אילא
א"ר הנינא בר פפא עשר מעלות שנו כאן
חמש ראשונות בין לקדש בין לחולין שנעשו
על טהרת הקדש אחרונות לקדש אבל לא
לחולין שנעשו על טהרת הקדש מ"ט חמש
קמייתא דאית להו דררא דטומאה מדאורייתא
גזרו בהו רבנן בין לקדש בין לחולין
שנעשו על טהרת הקדש כמרייתא
דלית להו דררא דטומאה כמרייתא
גזרו בהו רבנן לקדש לחולין שנעשו על
טהרת הקדש לא גזרו בהו רבנן רבא
אמר מרסיפא הוי משום חציה רישא
לאו משום חציה ורישא היינו טעמא
גזירה שלא יטביל מחטין וציונות
בכלי שאין בפיו כשפורת הגזר (ט) כדנתן
עירוב במקואות כשפורת הגזר: כעוביה
ובחללה

הוא: ככלי שאין בפיו כשפורת הגזר. והיא לא טבילה היא שאין
המים הנכנסין לתוכו חיבור למי המקוה ולא טבולו המחטין אלא
במעט מים שכלי ותמן כו' דלאו חיבור הוא: **עירוב**
מקואות. מקוה חסר צד מקוה שלם והעירוב צינור המחברין:
אם יש כרוחבו כשפורת הגזר. כקנה שנתמין כפי הגזר של עור (ו):
ובחללה

(א) ופי' חופסת חילין לה.
ד"ה לין לין (ב) מקואות
פ"י מ"ו יבמות טו.
(ג) ופ"א (ד) וקתן כ"ג:
(ה) וחילין לה: (ו) וקתן
כ"ג. (ז) ד"ה ר"א ח"ף
כ"ד. ד"ה מ"ן. (ח) טהרות
פ"ח מ"ט.

הגרות הב"ח

(ב) נ"ב משום דקטורא
הזכור כלי וזכיה מלא
מתקן: (ג) שם כשפוסת
הגזר ותמן עירוב:
(ד) ר"ב ד"ה עירוב ופי'
המחטין הסייד ואח"כ
מ"ד ח"ט ופי' של עור
בחללה ועוביה והיא:
(ה) ת"ס ד"ה דקטורא
ו"י דק"ט ליה דהרא
דעינין מתקין: (ו) ד"ה
לחורמה ו"י דקדש בגדי
אובלין מולין שנעשו
על טהרת הקדש
ומאי הכמה: (ז) ד"ה
כמרייתא ו"י דרנא היא
ו"י דק"ט ליה דהרא
דרנא דטומאה: (ח) ד"ה
כמרייתא ו"י ש"ה גבי
קריטאלא דאורייתא:
(ט) ד"ה עוביה ו"י שמי
שקטות שכלן אחת קדש
אחת התם המים ששני
לחין מקודשין ואם הוי
וכי המים לפין ו"י
וקדש אחת מין המים
שבשניהם מקודשים
מתקנין סופא או שמי
המים כלי וזכיה משמע
מתקן: (פ) בא"ד ו"י
דעינין רוחב הקוב מלא
מים ו"י דקאמר צניטין
במסקנא דילמא לענין
מקואות: (י) בא"ד קמי
בפיסא דתוספתא ו"י
דכרזה הפיכה היא דכ"ג:

מוסף רש"י

עירוב מקואות. מקוה
חסר צד מקוה שלם
המחברין המים דרך חיצין
ונקב ושיער הנקב לגוף
המקואות ולהכניס החסר.
כשפוסת הגזר. קנה
שעמיה כפי הגזר שיהא
שיער חלל החיצין כעוביה
ותכלה על שפוסת. דהיי
כשמי אצבעות חחרות
למקומן. מהפסות כחלל
הנקב כיוון יבמות טו.

כעוביה ובחפ"ה. פירש"י שמי אצבעות חחרות למקומן והקשה ר"ת דמתן (ו) ומימי ליה פרק שני דגיטין (דף טו.) ופ"ק בתרא
דע"ז (דף ע"ג.) הנזק והקטורס ומסקה טופח אינן חיבור הא טופח על מנת להטפח חיבור ואומר ר"ת דבמים סגי
בטופח על מנת להטפח אבל נגזק צניטין ב' אצבעות אף קשה להר"י דמתן בפרק חמישי דפרה (מ"ח) שמי שקתות שחאין (ס) קדש
אחת מהם מים ששנייה אינן מקודשות אם היו נקבות זה בחוך זה כשפוסת גזר או שזוי מים לפין על גביו אפי"ה כקליפת השום
קיים אחת מהן מים ששנייה מקודשות משמע מדקמיין סופא או שזוי מים לפין על גביו משמע דכחול צניטין שפוסת הגזר אפי'
מקדש דדוקא כפיסא סגי כקליפת השום ומו מן כמסקת מקואות (פ"ו מ"ט) כותל שבין שמי מקואות שנמדק לשמי מנטרף לערב אין
מנטרף עד שיהא נמוק אחד כשפוסת הגזר ר"י אומר חילוף הדברים נפרד זה לחוך זה על רוס כקליפת השום ועל רוחב כשפוסת
(הגזר) כלומר שמי אצבעות חחרות למקומן וכיון דצניטין חזי הנקב מלא מים איכא טפי מטופח על מנת להטפח ועוד אי מיתניא היא
דנזקו וקטורס לענין מקואות מאי היא דקאמר צניטין (ט) ולענין מקואות ור"י הוא מכלל דמעיקרא לא מיתוקמא לענין מקואות ונראה
לר"י דלענין השקה מיתניא דומיא דרישא (מקלן) שהוא מלא משקין טמאין כיון שהשקין למקוה טהורה דכרי ר' יהושע ותכ"א עד
שיטביל את כולה הנזק והקטורס כו' ובסוף פרק שמיני דטהרות מיתני' אבל לענין מקואות מועיל כדאיתא לעיל (דף י"ג.) גבי שלש
גממיות דטובלין בתחומה וכי מוקמינן צניטין (דילמא) לענין מקואות ור"י היא דלמר גזר אחיה לא מני לאוקמי כרנן דלית להו טופח
על מנת להטפח אפי"ה גזר אחיה וכ"ש בקרקע אה דלעולם לית להו חיבור עד שיהא כקליפת השום כרוחב שפוסת והכי משמע
לינא דיהו דלעולם לא הוי חיבור ועוד דאיכא למימר לר"י נמי לית ליה רק היכא דשייך גזר אחיה אבל בקרקע שזו לא אמרינן ועלי
(דף י"ג.) דלענין השקה מיתניא דומיא דרישא (מקלן) שהוא מלא משקין טמאין כיון שהשקין למקוה טהורה דכרי ר' יהושע ותכ"א עד
דחכמים דאפי"ה הכי קמי' (י) סופא דתוספתא ותכ"א אין מטבילין אלא בתלמיטא אף תימה להר"ר אלחנן דכרזה הפוסה דגבי השקה
חוצין דקטורס אינו חיבור כהיא דנזקו וקטורס ולענין מקואות מהני כדאיתא לעיל גבי שלשה גממיות (ט) דטובלין בתחומה
דהוי חבור ואלו טופח על מנת להטפח מהני לענין מקואות צניטין מים לפין על גביו ומיך ר"י דטומאה וטהרה
בשקין הלכתא גומרי לה ולא ככרזה מלא מילתא ר"י קשי' עד דגבי טופח על מנת להטפח הוי חיבור להשקה ובמקואות
צניטין מים לפין ו"י קאמרינן דילמא לענין מקואות קאמר רוחא לומר דלגבי השקה לא הוי חיבור ויש לומר דהוא דין להשקה
במקום דאיכא למימר גזר אחיה הוי חיבור לרבי יהודה והא דנקט מקואות משום דליירי ציה נקטיה ומיהו יש לחלק מעיקרא וליישב
כל המשניות דבקרקע שזו היכא דליכא כותל כלל סגי בטופח על מנת להטפח והיכא דאיכא נקב כחולל צניטין כרוחב שפוסת
הגזר ועל גבי כותל סגי כקליפת השום ועל רוחב כשפוסת הגזר: (ו) ח"ס' יבמות טו. ד"ה עירובין:

הוא: ככלי שאין בפיו כשפורת הגזר. והיא לא טבילה היא שאין
המים הנכנסין לתוכו חיבור למי המקוה ולא טבולו המחטין אלא
במעט מים שכלי ותמן כו' דלאו חיבור הוא: **עירוב**
מקואות. מקוה חסר צד מקוה שלם והעירוב צינור המחברין:
אם יש כרוחבו כשפורת הגזר. כקנה שנתמין כפי הגזר של עור (ו):
ובחללה

הוא: ככלי שאין בפיו כשפורת הגזר. והיא לא טבילה היא שאין
המים הנכנסין לתוכו חיבור למי המקוה ולא טבולו המחטין אלא
במעט מים שכלי ותמן כו' דלאו חיבור הוא: **עירוב**
מקואות. מקוה חסר צד מקוה שלם והעירוב צינור המחברין:
אם יש כרוחבו כשפורת הגזר. כקנה שנתמין כפי הגזר של עור (ו):
ובחללה

הוא: ככלי שאין בפיו כשפורת הגזר. והיא לא טבילה היא שאין
המים הנכנסין לתוכו חיבור למי המקוה ולא טבולו המחטין אלא
במעט מים שכלי ותמן כו' דלאו חיבור הוא: **עירוב**
מקואות. מקוה חסר צד מקוה שלם והעירוב צינור המחברין:
אם יש כרוחבו כשפורת הגזר. כקנה שנתמין כפי הגזר של עור (ו):
ובחללה

מאי

טבילה לקדש אבל לא לחורמה נמצאו מעלות הללו לר' אילא דרשוי להו

טבילה לקדש אבל לא לחורמה נמצאו מעלות הללו לר' אילא דרשוי להו

(א) נראה לעיל לטעמיה דאמר דעשר מעלות שנו כאן שם שתיין ו"י. (ב) ו"ל ואחר זה מים הנגמרים ס'.